

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
İç Denetim Birimi Başkanlığı

**YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
İÇ DENETİM BİRİMİ BAŞKANLIĞI
KALİTE GÜVENCE VE GELİŞTİRME PROGRAMI**

İçindekiler Tablosu

I. GENEL HÜKÜMLER.....	3
1. Amaç.....	3
2. Kapsam	3
3. Tanımlar.....	3
II. İÇ DEĞERLENDİRMELER	4
A. Sürekli İzleme	4
B. Dönemsel Gözden Geçirmeler	5
B.1. Görevlendirme	5
B.2. Saha Çalışması	5
B.3. Raporlama	6
III. DIŞ DEĞERLENDİRME.....	7
IV- DİĞER HUSUSLAR	8
EKLER:	9

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
İÇ DENETİM BİRİMİ BAŞKANLIĞI
KALİTE GÜVENCE VE GELİŞTİRME PROGRAMI

I. GENEL HÜKÜMLER

Maliye Bakanlığı İç Denetim Koordinasyon Kurulu'nun 05.04.2016 tarih 29675¹ Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İç Denetim Kalite Güvence ve Geliştirme Programı esas alınarak Yükseköğretim Kurulu Başkanlığında yürütülen iç denetim faaliyetinin tüm yönleriyle değerlendirilmesi, kamu iç denetim standartlarına ve kamu iç denetçileri meslek ahlak kurallarına uygunluğun izlenmesi ve geliştirilmesi için bu program hazırlanmıştır.

1. Amaç

Yükseköğretim Kurulu İç Denetim Birimi Başkanlığı tarafından oluşturulan kalite güvence ve geliştirme programının temel amaçlarına aşağıda yer verilmiştir:

- İç denetim faaliyetinin, standartlara ve meslek ahlak kurallarına uygun şekilde yürütüldüğüne ilişkin değerlendirme yapmak,
- Danışmanlık hizmetleri sunmadaki etkinliğini değerlendirmek,
- Dış değerlendirmeler sonucunda Başkanlığımızın "Kamu İç Denetim Standartlarına Uygun" olarak faaliyet gösterdiğinin beyan edilmesini sağlamak,
- İç denetim birimi başkanı ve iç denetçilere, performanslarını ve hizmetlerini geliştirmeleri ve iç denetim fonksiyonunun imajını ve güvenilirliğini arttırmaları için fırsatlar tanımak, iyileştirme önerilerinde bulunmak ve danışmanlık yapmak,
- İç denetçilerin sürekli mesleki gelişim sürecine yardımcı olmak.

2. Kapsam

Program, hem Başkanlığımız tarafından yapılacak iç değerlendirmeleri hem de İDKK tarafından en az 5 yılda bir yapılacak veya yaptırılacak dış değerlendirmeleri kapsamaktadır.

3. Tanımlar

- a) **Program;** Kalite Güvence ve Geliştirme Programını,
- b) **Standartlar;** Kamu iç denetim standartlarını,
- c) **Kurul;** Yükseköğretim Kurulu Başkanlığını
- d) **Üst Yönetici;** Yükseköğretim Kurulu Başkanını,
- e) **İDKK;** İç Denetim Koordinasyon Kurulunu,

¹ İç Denetim Birimi Başkanı tarafından RG tarih ve sayısı güncellenmiştir.

f) **Başkanlık;** İç Denetim Birimi Başkanlığını,

g) **Başkan;** İç Denetim Birimi Başkanını,

h) **Yönerge;** Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı İç Denetim Birimi Başkanlığı Yönergesini,

i) **Görevli İç Denetçi;** İç Denetim Birimi Başkanı tarafından, Kalite Güvence ve Geliştirme Programı kapsamında dönemsel gözden geçirme faaliyetini yürütmek üzere görevlendirilen iç denetçiyi,

j) **İç değerlendirme;** İç Denetim Birimi Başkanının sorumluluğunda, Başkanlık iç denetçileri tarafından yürütülen ve sürekli izlemenin yanı sıra dönemsel gözden geçirme faaliyetlerini de kapsayan değerlendirmeleri,

m) **Dış değerlendirme;** İç denetim faaliyetlerinin; Standartlar ve Meslek Ahlak Kurallarına uygunluğunun, başarılı uygulama örneklerini kullanma düzeyi ile etkinliğinin ve verimliliğinin belirlenmesi amacıyla İDKK tarafından idare dışından belirlenecek nitelikli ve bağımsız dış değerlendirme uzmanlarından oluşan ekip tarafından en az beş yılda bir defa yürütülmesi gereken çalışmaları,

İfade eder.

II. İÇ DEĞERLENDİRMELER

İç değerlendirmeler, sürekli izleme ve dönemsel gözden geçirme faaliyetlerinden oluşur.

A. Sürekli İzleme²

Sürekli izleme, iç denetim biriminde uygulanmakta olan süreçlerin, her bir denetim ve danışmanlık görevi düzeyinde kaliteyi sağlamak üzere etkin bir şekilde işlediğine dair güvence sağlamak üzere yürütülen faaliyetlerdir.

Sürekli izleme faaliyetleri iç denetim faaliyetinin yönetilmesinde kullanılan süreçlerin ayrılmaz bir parçasıdır ve Başkan ve/veya görevlendireceği iç denetçiler tarafından yürütülür. Sürekli izleme faaliyeti genel itibariyle aşağıdaki hususları içerir:

- İç denetim görevlerinin planlanması ve gözetimi,
- Saha çalışmasından önce görev iş programının gözden geçirilmesi,
- İç denetim görevlerinin, iç denetim biriminin belirlediği politika ve prosedürler ile mevzuata uygun yürütülüp yürütülmediğinin, kontrol listesi ve İçDen Yazılımı ile izlenmesi,
- Denetlenen birimlerden ve diğer birimlerden geri bildirimler alınması,
- İlgili iç denetim görevlerinde yer almayan iç denetçi veya iç denetçiler tarafından çalışma kâğıtlarının düzenli olarak gözden geçirilmesi,
- Yürütülen faaliyetlerin performans kriterleri çerçevesinde analizi,
- Yürütülen faaliyetler sonucunda düzenlenen raporların Başkan tarafından gözden geçirilmesi.

² İç Denetim Birimi Başkanı tarafından 05.04.2016 tarih ve 29675 sayılı RG de yayımlanan "İç Denetim Kalite Güvence ve Geliştirme Programı" na uygun olarak güncellenmiştir.

İDBB sürekli izleme kapsamında “*Yükseköğretim Kurulu İç Denetim Birimi Başkanlığı İç Denetçi Performans Kriterleri Ve Değerlendirme Tablosu*” nu her denetimden sonra düzenler ve denetimi gerçekleştiren iç denetçiyle yazılı olarak paylaşır. Aynı zamanda bu formlar yılsonunda üst yöneticiye raporlanır.

B. Dönemsel Gözden Geçirmeler³

İç denetimin tanımına, Standartlara, Meslek Ahlak Kurallarına ve iç denetim yönergesine uyumu sağlama ve kurum faaliyetlerine değer katmadaki etkinliği ve verimliliği ortaya koyma amaçlı yürütülen değerlendirmelerdir.

Dönemsel gözden geçirme faaliyetinin, yılda en az bir kez gerçekleştirilmesi zorunludur ve bu faaliyetin etkin bir şekilde yürütülmesinden Başkan sorumludur.

Dönemsel gözden geçirme sürecine ilişkin işlemlere aşağıda yer verilmektedir.

B.1. Görevlendirme⁴

İç denetim birimi içerisinde Başkanın görevlendireceği kıdemli bir iç denetçi (öz değerlendirme) veya varsa idare içinde iç denetim uygulamaları ve Standartlar konusunda yeterli mesleki tecrübeye sahip personel tarafından yürütülür.

Ancak aynı iç denetçi veya personel tarafından iki yıl üst üste dönemsel gözden geçirme faaliyeti yürütülmemesi esas olmakla birlikte iç denetim uygulamaları ve Standartlar konusunda yeterli mesleki tecrübeye sahip iç denetçi olmaması halinde İDBB tarafından aynı iç denetçi iki yıl üst üste dönemsel gözden geçirme faaliyetinde görevlendirilebilir.

Başkan görevlendireceği kişilerin aşağıdaki kriterleri sağlaması hususunu dikkate almalıdır.

- Tarafsızlığı
- Standartlar ve Meslek Ahlak Kuralları hakkında bilgisi
- Kalite güvence ve geliştirme süreçlerine ilişkin bilgisi
- Mesleki sertifikasyonu
- Kurum faaliyetleri hakkındaki bilgisi
- Dönemsel gözden geçirme görevine istekliliği
- İnsan ilişkileri ve iletişim becerisi
- Muhakeme ve analiz kabiliyeti
- Raporlama ve geliştirme önerileri sunma becerisi

B.2. Saha Çalışması

Değerlendirme sürecinde bir sonraki adım, saha çalışmasıdır. Bu süreçte iç denetim faaliyetinin standartlara, meslek ahlak kurallarına, yasal düzenlemelere, Yönergeye uyumu ile katma değer sağlayacak etkin bir performansa sahip olup olmadığı değerlendirilir.

³ İç Denetim Birimi Başkanı tarafından 05.04.2016 tarih ve 29675 sayılı RG de yayımlanan “İç Denetim Kalite Güvence ve Geliştirme Programı” na uygun olarak güncellenmiştir

⁴ İç Denetim Birimi Başkanı tarafından 05.04.2016 tarih ve 29675 sayılı RG de yayımlanan “İç Denetim Kalite Güvence ve Geliştirme Programı” na uygun olarak güncellenmiştir.

Saha çalışmasında; belge inceleme, görüşme yapma, anket düzenleme gibi araştırma teknikleri kullanılarak uygunluk kriterlerine uyum düzeyi hakkında kanıtlar elde edilir ve yapılan çalışmalar, çalışma kâğıtlarıyla kayıt altına alınarak iç değerlendirme dosyasında muhafaza edilir.

Belge inceleme, dönemsel gözden geçirme faaliyetinin en temel araştırma tekniğidir. Denetim dosyalarının, ilgili çalışma kâğıtlarının ve diğer bilgi ve belgelerin incelenmesi suretiyle iç denetim faaliyetinin uygunluk düzeyi hakkında önemli kanıtlar elde edilebilir.

Belge incelemeleri sırasında, farklı denetim türlerinden ve danışmanlık faaliyetlerinden örneklerin seçilmesine dikkat edilmelidir. İyi dengelenmiş ve bütünü temsil edecek örneklem seçimi, iç değerlendirmeye ilişkin önyargıları önleyecek önemli bir unsurdur.

Görüşme yapma, iç denetimin değerini, üst yönetici ve üst düzey yöneticilerin iç denetimden beklentilerini, personelin mesleki yeterliliğini ve iç denetim faaliyetini iyileştirme alanlarına ilişkin görüşleri ortaya çıkarma konusunda en etkin araçtır. Görüşmelerin saha çalışmalarının başlangıcında gerçekleştirilmesi daha uygundur. Ancak özellikle üst yöneticilerin yoğun iş programı dikkate alınarak bu görüşmelerin gözden geçirme süreci boyunca da sürdürülmesi mümkündür.

Kullanılabilecek bir başka araştırma aracı ise anketlerdir. Görevli iç denetçi tarafından, her denetim faaliyetine ilişkin denetlenen birimlere gönderilen anket sonuçları değerlendirilerek, paydaşların iç denetim faaliyetinin performansına ilişkin görüşleri öğrenilmelidir. Denetim sonuçlarına ilişkin anket uygulaması yapılmamış olması halinde ise, son bir yıl içerisinde denetime tabi tutulmuş veya danışmanlık hizmetlerinden yararlanmış birim yöneticilerine anketler uygulanarak memnuniyet düzeyleri hakkında geri bildirim alınmalıdır.

İç değerlendirmelerde, önceki iç değerlendirmeler kapsamındaki önerilerin hayata geçirilip geçirilmediği de belirlenir. Bu hususa ilişkin tespitlere, hazırlanacak iç değerlendirme raporunda yer verilir.

B.3. Raporlama⁵

Dönemsel gözden geçirme yapan kişiler, değerlendirme sonuçlarına ilişkin Dönemsel Gözden Geçirme Raporunu Başkana iletir. Başkanının, raporda yer alan her bir tespit ve öneri için yapılacak işlemi, sorumlu olacak kişiyi ve uygulama takvimini içeren bir eylem planını hazırlayarak üst yöneticinin onayına sunar. Başkanın, raporda yer alan tespit ve önerilere katılmaması halinde, katılmama gerekçeleri belgelendirilir ve varsa Başkanının uygun gördüğü alternatif düzeltici işlemlere eylem planında yer verilir.

Dönemsel gözden geçirme raporları ile eylem planının bir örneği bir ay içerisinde Kurula gönderilir. Ayrıca bu çalışmaların sonuçlarına, iç denetim birimleri tarafından hazırlanan yıllık faaliyet raporlarının ilgili bölümünde yer verilir.

Dönemsel gözden geçirmelerde, önceki iç ve dış değerlendirmeler kapsamındaki eylemlerin hayata geçirilip geçirilmediği belirlenir ve ilerlemeye ilişkin tespitlere dönemsel gözden geçirme raporunda yer verilir.

⁵ İç Denetim Birimi Başkanı tarafından 05.04.2016 tarih ve 29675 sayılı RG de yayımlanan "İç Denetim Kalite Güvence ve Geliştirme Programı" na uygun olarak güncellenmiştir.

III. DIŞ DEĐERLENDİRME⁶

Dış değerlendirmeler iç denetim faaliyetlerinin; iç denetimin tanımına, Standartlara ve Meslek Ahlak Kurallarına uygunluğunun iyi uygulama örneklerini kullanma düzeyi ile etkinliğinin ve verimliliğinin belirlenmesi amacıyla yürütülen değerlendirmelerdir.

Dış değerlendirmeler, “**tam dış değerlendirme**” veya “**dönemsel gözden geçirmenin doğrulanması**” Őeklinde gerçekleŐtirilebilir. Kurul, ilgili idarenin talebi üzerine, iç denetim faaliyetlerinin olgunluk düzeyi ve daha önce tam dış değerlendirme faaliyeti yürütülüp yürütülmediği konularını göz önüne alarak dış değerlendirmenin, dönemsel gözden geçirmenin doğrulanması yöntemiyle gerçekleştirilmesine karar verebilir.

İç denetim faaliyetinin en az 5 (beş) yılda bir dış değerlendirmeye tabi tutulması esastır. Kurul, dış değerlendirme çalıŐmalarını planlarken aşağıdaki hususları da göz önünde bulundurur:

- İç denetim faaliyetinin yürütüldüğü idarenin bütçe büyüklüğü,
- İdarede iç denetim faaliyetlerine baŐlanma zamanı,
- İdarede görevli i denetçi sayısı,
- Yürütülen faaliyetler ve düzenlenen raporlara ilişkin veriler,
- İdareden gelen dış değerlendirme talepleri,
- Varsa nceki dış değerlendirme sonuçları.

Kapsayacak Şekilde yürütülür.

Dış Değerlendirme Raporu⁷

Dış değerlendirme ekibince, değerlendirmenin amacı, kapsamı, yöntemi, çalışma sonucunda ulaŐılan tespit ve öneriler ile iç denetimin tanımına, Standartlara ve Meslek Ahlak Kurallarına uyum düzeyine ilişkin nihai görüŐü içeren Dış Değerlendirme Raporu (Rapor), Rehberde belirtilen esaslara uygun olarak, çalıŐmanın tamamlanmasını izleyen 10 (on) iş günü içerisinde oluŐturulur ve Kurula sunulur.

Raporda iç denetim faaliyetinin, Standartlara ve Meslek Ahlak Kurallarına uyum düzeyi aşağıdaki sınıflandırmaya ve Rehberde belirtilen esaslara uygun olarak oluŐturulur.

• **GENEL OLARAK UYUMLU:** İ denetim faaliyetinin yapısı (iç denetim faaliyetinin organizasyonu, yetkinlikler, kaynak yönetimi gibi), politika ve prosedürleri ile bunlara ilişkin uygulamaların, Standartlar ve Meslek Ahlak Kuralları gerekliliklerini genel olarak karŐıladıĐı anlamına gelir. Bu ifade, her zaman tam bir uyum veya en ideal durumun varlığını göstermez ve geliŐtirilebilir alanlar bulunabilir.

• **KISMEN UYUMLU:** İ denetim faaliyetinin yapısı (iç denetim faaliyetinin organizasyonu, yetkinlikler, kaynak yönetimi gibi), politika ve prosedürleri ile bunlara ilişkin uygulamalar, Standartlar ve Meslek Ahlak Kuralları gerekliliklerinden bazılarını

⁶ İç Denetim Birimi Başkanı tarafından 05.04.2016 tarih ve 29675 sayılı RG de yayımlanan “İç Denetim Kalite Güvence ve Geliştirme Programı” na uygun olarak güncellenmiştir.

⁷ İç Denetim Birimi Başkanı tarafından 05.04.2016 tarih ve 29675 sayılı RG de yayımlanan “İç Denetim Kalite Güvence ve Geliştirme Programı” na uygun olarak güncellenmiştir.

karşılammakla birlikte, bu durumun faaliyetin kabul edilebilir şekilde gerçekleştirilmesine engel olmadığı ve uyum yönünde iyi niyetli çabalar sarf edildiği anlamına gelir. Tespit edilen durumlar, iç denetim faaliyetinin kontrolü dışında olabilir ve bu durum idarenin üst yöneticisine önerilerde bulunulmasını gerektirebilir.

- **UYUMSUZ:** İç denetim faaliyetinin yapısı (iç denetim faaliyetinin organizasyonu, yetkinlikler, kaynak yönetimi gibi), politika ve prosedürleri ile bunlara ilişkin uygulamaların, Standartlar ve Meslek Ahlak Kuralları gerekliliklerinden haberdar olmadığı veya gerekliliklerinin çoğunu karşılamadığı, uyum yönünde bir çabanın bulunmadığı ve bu durumun faaliyetin kabul edilebilir şekilde gerçekleştirilmesine engel olduğu anlamına gelir. Tespit edilen durumlar idarenin üst yöneticisinin eylemini de içeren önerilerde bulunulmasını gerektirebilir.

Rapor, Kurul tarafından dış değerlendirmeye tabi tutulan idarenin üst yöneticisine gönderilir. Raporda yer alan tespit ve önerilere ilişkin yapılacak işlem, sorumlu olacak kişi ve uygulanma takvimini içeren bir eylem planı, üst yönetici tarafından en geç bir ay içerisinde Kurula iletilir. Eylem planında, öngörülecek uygulama takvimi bir yılı geçemez.

Başkan raporlamalarında, iç ve dış değerlendirmelerini kapsayan kalite güvence ve geliştirme programı sonuçlarının desteklemesi şartıyla, iç denetim faaliyetlerinin Standartlara uygun olduğunu belirtebilir. Bu kapsamda dış değerlendirme sonucunda;

- İç denetim faaliyetinin “genel olarak uyumlu” olduğu belirlendiği takdirde, iç denetim birimleri, dönemsel gözden geçirme sonuçları da desteklediği sürece, bir sonraki dış değerlendirmeye kadar, “Kamu İç Denetim Standartlarına uygun olarak yapılmıştır” ifadesini kullanabilir. Ancak dış değerlendirmeyi izleyen beş yıllık süre içerisinde yeni bir dış değerlendirme gerçekleştirilemezse iç denetim faaliyeti uyumluluk ifadesinin kullanımını, uyumluluğu ortaya koyan yeni bir dış değerlendirme gerçekleştirilinceye kadar durdurmalıdır.

- İç denetim faaliyetinin “kısmen uyumlu” veya “uyumsuz” olduğu belirlenirse, iç denetim birimi, dış değerlendirme sonucunda belirlenen eksikliklerin tam olarak düzeltilmediği, dış değerlendirme sonuçları ile onaylanıncaya kadar, Standartlara uygun olduğu ifadesini kullanamaz. Bu durumda olan iç denetim birimleri; dönemsel gözden geçirme sonuçlarının uyumu ortaya koyması halinde, beş yıllık süreyi beklemeksizin tekrar dış değerlendirme talebinde bulunabilir.

Başkan tarafından, yıllık faaliyet raporlarının ilgili bölümünde kalite güvence ve geliştirme programı sonuçlarına yer verilir.

IV- DİĞER HUSUSLAR

İç değerlendirme faaliyetlerinin sonuçları en az yılda bir kez üst yöneticiye ve İDKK'ya raporlanır. Gerekli işlemlerin yürütülmesinde iç denetim birimi başkanı sorumludur. İç denetim birimi başkanı izleme faaliyeti kapsamında, raporlarda belirtilen ve eylem planına bağlanan hususlarda zamanında gerekli tedbirleri almak veya alınmasını temin etmekle yükümlüdür.

Bu Program, Üst yönetici onayıyla yürürlüğe konulur. Kamu İç Denetim Standartlarında ve iç denetim faaliyetinin yürütülmekte olduğu ortamda meydana gelen değişiklikler

çerçevesinde Program her yıl Aralık ayında gözden geçirilip güncellenir ve tekrar üst yönetici onayına sunulur.

05.04.2016 tarihli ve 29675 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, “**İç Denetim Kalite Güvence ve Geliştirme Programı**” uyarınca **güncellenen Yükseköğretim Kurulu İç Denetim Birimi Başkanlığı Kalite Güvence ve Geliştirme Programının** yürürlüğe girmesini takdirlerinize arz ederim. **28.06.2017**

Suat AKSU
İç Denetim Birimi Başkanı

OLUR
28/06/2017

Prof. Dr. M.A. Yekta SARAÇ
Başkan

EKLER:

- 1- Yükseköğretim Kurulu İç Denetim Birimi Başkanlığı İç Denetçi Performans Kriterleri Ve Değerlendirme Tablosu